

Alþingi,
Umhverfis- og samgöngunefnd
sent rafrænt á nefndasvid@althingi.is

Ísafirði 23. nóvember 2023

Umsögn; Frumvarp til laga um Svæðisbundna flutningsjöfnun (breytingar á úthlutunarreglum) mál 450, 154. löggjafarþing

Vestfjarðastofa ritar þessa umsögn fyrir hönd Fjórðungssambands Vestfirðinga samkvæmt samkomulagi þessara aðila um framkvæmd verkefna Fjórðungssambandsins.

Hér með er ítrekuð afstaða sem kom fram í umsögnum Fjórðungssambands Vestfirðinga í Samráðsgátt, sjá viðauka.

Tilfni þessa verkefnis kom á sínum tíma fram að frumkvæði vestfirskra sveitarfélaga til að koma á mótis við sértækna kostnað fyrirtækja á Vestfjörðum sökum lélegs vegakerfis, fækkun útflutningshafna og fjarlægðar frá alþjóðaflugvelli. Markmið laganna er að mæta þessum samkeppnishamlandi þáttum og jafna flutningskostnað framleiðenda sem eru fjarri útflutningshöfn eða innanlandsmarkaði.

Almennt verður að lýsa vonbrigðum hvernig stjórnvöld hafa haldið á framkvæmd verkefnisins. Með samdrætti í fjárveitingum í rauntölum eða um 60 % frá því lögin um svæðisbundin flutningsjöfnun tóku gildi 2013, og eins að teknu tilliti til verðlagsþróunar og hækkun flutningskostnaðar. Einnig var aukið við verkefni sjóðsins á árinu 2018 án þess að mæta því með auknu við fjármagni til verkefnisins.

Áréttað er að framleiðendur á Vestfjörðum hafa meiri kostnað í samanburði við aðra landshluta, varðandi flutning afurða á markaði sökum lélegri vetrarþjónustu og ítrekaðra tafa á úrbótum á stofnvegum landshlutans. Svæðisbundin flutningsjöfnun kemur að einhverju leyti til móts við þann kostnað vegna erfiðra samgangna.

Því má segja að skerðing á framlögum sjóðsins til þeirra aðila sem eiga rétt á stuðningi sjóðsins, er í mótsögn við markmið frumvarpsins að komið sé á mótis við markmið stefnumótandi byggðaáætlun 2022-2036 nr 27/152 sem er að stuðla að auknum jöfnuði, búsetufrelsi og jákvæðri byggðapróun um land allt. Jafnframt sem markmið laga um svæðisbundna flutningsjöfnun að styðja framleiðsluþæðnað og atvinnuuppbyggingu um land allt.

Fjórðungssamband Vestfirðinga kom að umsögn sinni í Samráðsgátt hvort ekki kæmi til álita að hækka framlög til verkefnisins til að mæta stöðu minnstu framleiðenda, því er hafnað samkvæmt greinargerð frumvarpsins. Niðurstaðan er því að til að jafna stöðu minnstu framleiðenda, þá megi skerða aðra aðila sem eiga að njóta stuðnings sjóðsins.

Vestfjarðastofa

Fjórðungssamband
Vestfirðinga

Ekki var orðið við þeirri beiðni Fjórðungssambandsins í Samráðsgátt, að við framlagningu frumvarpsins, að gerð verði greining á fjárhagslegum áhrifum af boðuðum breytingum og líkleg áhrif á aðra aðila sem notið hafa stuðnings sjóðsins. Telur Fjórðungssambandið að með auðveldum hætti sé hægt að endurreikna fyrri úthlutanir sjóðsins og sjá þar með áhrif af breytingum á forsendum úthlutunar. Slíkt væri einnig í þágu skýringa með frumvarpinu um tilefni og nauðsyn lagabreytingar, eða sem segir

Jáframt að styrkirnir uppfylli með sem bestum hætti almenn skilyrði styrkveitinga hins cpinbera um jafnræði, hlutlægni, gagnsæi og samkeppnisjónarmið, sbr. 42. gr. laga um cpinberjarmál, nr. [123/2015](#).

Er hér með beint til umhverfis- og samgöngunefndar að kalla eftir þessum upplýsingum, þannig ljós verði líkleg áhrif frumvarpsins.

Í annan stað er ítrekuð sú afstaða Fjórðungssambandsins að sjóðnum verði deildaskipt og afmörkuð fjárveiting sett til minni framleiðenda. Breyting nái fram við samhliða afgreiðslu fjárlaga 2024 en til vara sem tillaga í fjármálaáætlun 2025-2029 og þá í fjárlögum 2025.

Vestfjarðastofa og Fjórðungssamband Vestfirðinga lýsa sig reiðubúin að koma að umræðu um málið á vettvangi umhverfis- og samgöngunefndar.

f.h. Fjórðungssambands Vestfirðinga

Aðalsteinn Óskarsson, sviðsstjóri byggðaðróunar

Viðaukar;

A. <https://samradapi.island.is/api/Documents/0aed995d-e13d-ee11-9bbc-005056bcce7e>

B. [Samráðsgátt | Mál: S-169/2023 \(island.is\)](#) eða sem segir

Fjórðungssamband Vestfirðinga ítrekar þá afstöðu sem sambandið setur fram í umsögn um áform um breytingar á lögum um svæðisbundna flutningsjefnun. Unnið er að úrbótum á samgöngukeifinu á Vestfirðum er varðar stefnivegi og verður svo fram að þeim tíma sem stefnt er að endurskoðun laga um svæðisbundna flutningsjefnun eða í lok árs 2025. Auk þess sem vetrarþjónusta á flutningsleiðum út frá Vestfirðum með styttri þjónustutíma miðað við aðra landshluta Samkeppnisstaða fyrirtækja á Vestfirðum er því lakari en annarra fyrirtækja í landinu, skerðing á framlögum til fyrirtækja á Vestfirðum er því hér með mótmælt.

Til að koma á mótis við aðstæður minni framleiðenda er ekki annað séð en auka verði við fjárveitingar til svæðisbundinnar flutningsjefnunar. Fjórðungssamband Vestfirðinga leggur því til að við framlagningu frumvarps á Aþingi liggi fyrir greining á stöðu minni framleiðenda og mat á hver væri líkleg járhæð sem kæmi til mótis við stöðu þeirra. Gerð yrði breyting á frumvarpinu þar sem afmörkuð verði fjárveiting til minni framleiðenda.